

Loomapidamisettevõtte arvestuse pidamise juhend - põllumajanduslinnud

Põllumajanduslindude pidajatele on esmajoones [Loomatauditõrjeseadusega](#) pandud kohustus registreerida loomakasvatushoone ja pidada arvestust oma karja üle. Kohustuse täitmist kontrollivad Veterinaar- ja Toiduamet (VTA) ning Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA), mahetootmises lisaks ka Põllumajandusamet (PMA). Kui taotletakse põllumajandustoetusi, siis on oluline teada, et täpne loomade arvestus on toetuste saamise üks tingimustest.

Loomsete saaduste (liha, muna, suled) tootmise eesmärgil peetavate kodulindude kohta peab loomapidaja pidama arvetust.

Arvestuses kajastatakse andmeid lindude karja tulemise (ostmine, koorumine jm) ja karjast välja minemise (müümine, hukkumine, tapmine jm) kohta.

Andmeid tuleb säilitada vähemalt kolm aastat peale lindude teise karja viimist, hukkumist, kadumist või tapmist.

Arvestust võib pidada nii paber kandjal kui elektrooniliselt. Arvestus peab olema alati kättesaadav ja esitatav järelevalvet teostavale isikule.

Loomsete saaduste (sealhulgas munad, liha, suled) tootmise eesmärgil peetavate kodulindude pidamiseks peab loomapidaja olema registreeritud [põllumajandusloomade registris](#) (PRIAs).

Samuti peab olema PRIAs registreeritud loomsete saaduste tootmise eesmärgil peetavate kodulindude pidamiseks kasutatav hoone või rajatis või selleks piiritletud ala (*ehitis*). Loomapidamiskoha peab PRIAs arvele võtma seda kasutatav loomapidaja. Iga ettevõtja või füüsiline isik peab enda ettevõtte/tegevuskoha andmed ise registrisse kandma. Asjaolu, et tegemist on sama ehitisega, ei takista igal seal tegutseval isikul endal registrisse kantava tegevusega tegelemisest teavitamast ja ettevõtte/tegevuskohta andmeid registrisse kandmast ning vajadusel tegevusluba taotleda. Taotluse vormid leiab PRIA kodulehelt. Täidetud taotlus koos koopiaga isikut tõendavast dokumendist tuleb edastada PRIA maakondlikule teenindusbüroole. Võimalik on registreerimine teha ka [kliendiportaali e-PRIA](#) kaudu. Registrisse kantud ehitisele antakse registreerimise number.

Lisaks annab PRIA vastavalt Euroopa Liidu direktiivile [nr 2002/4/EC](#) MUNAKANASID pidavatele ettevõtetele eraldusnumbrid ning seda automaatselt kanalatele, mille maksimumvõimsus on 350 või rohkem munakana (tulenevalt direktiivist [nr 1999/74/EC](#)). Kui kanala maksimumvõimsus jääb alla 350 munakana, peab see saama eraldusnumbri vaid juhul, kui tegeletakse munade turustamisega inimtoiduks. Eraldusnumber koosneb numbrist, mis viitab direktiivis kindlaksmääratud tootmisviisile, sellele järgneb Eesti kood EE ja kanala registreerimise number.

Kui loomapidaja või ehitise registreerimisel esitatud andmed muutuvad, tuleb neist muudatustest teavitada PRIAt 7 päeva jooksul.

Kui kodulindude pidamiseks kasutatakse mitut lähestikku asuvat hoonet või ala, mida saab käsitleda ühtse kompleksina ning kus peetavad linnud moodustavad ühtse karja, on võimalik need registreerida ühe ehitisena. Selleks peab olema Veterinaar- ja Toiduameti nõusolek. Nõusoleku saamiseks tuleb loomapidajal esitada taotlus ja vastavad andmed (kaart ehitise moodustavate hoonete või alade kohta ning sel karja pidamise kirjelduse kohta) tegevuskohajärgse maakonna veterinaar keskusele.

Hukkunud või hädatapetud lindude korjused, kohapeal oma tarbeks tapetud lindudel saadud ja inim- ega lemmikloomatoiduks mittekasutatavad osad ja muud loomsed kõrvalsaadused (sh suled) tuleb farmis hoida eraldi ja suletult ning lekkekindlates tingimustes. Loomseid kõrvalsaadusi tuleb ladustada farmist väljaviimiseni eraldi loomadest ja söödast ning selliselt, et sellele puudub juurdepääs nii kodu- kui metsloomadel, lindudel ja närilistel.

Loomsed kõrvalsaadused tuleb saata viivitusega selleks tunnustatud või teavitatud ettevõttesse (hukkunud või hädatapetud lindude korjused on lubatud saata vaid tunnustatud töötlemisettevõttesse). Näiteks tuleb kokku leppida loomakorjuse äraveo aeg [ASga Vireen](#). Esmakordsel teenuse kasutamisel sõlmida leping ja/või loobuda lepingust ning iga kord kirjutada garantiikiri, täita [saateleht](#), vormistada looma hukkimine loomade registris (2018. aasta lõpu seisuga vana e-PRIA rakenduses) ning esitada [põllumajandusloomad korjuse utiliseerimise](#) taotlus uue e-PRIA rakenduse kaudu. Hukkunud loomade saatelehtede autojuhi allkirjaga koopiaid tuleks karjaarvestuse osana alles hoida kolm aastat.

Kodulindude partii saatmisel tapamajja tuleb loomapidajal täita [toiduohutuse alane teatis](#) ning saata see koos lindudega tapamajja. Tapamajja saatmisel tuleb loomapidajal sellekohaseid andmeid kajastada lindude kohta peetavas arvestuses. PRIA-le peab lindude viimisest tapamajja teatama 7 päeva jooksul. Kui linnud saadeti tapamajja esmaspäeval, siis info peab PRIA-se jõudma kindlasti hiljemalt järgneval pühapäeval. Toiduohutuse alasete teatiste koopiaid tuleks ettevõttes säilitada karjaarvestuse osana kolm aastat.

Loomapidaja peab pidama arvestust kodulindudele manustatud ravimite ja ravimsöödade kohta. Loomapidaja võib arvestust pidada kirjalikult või elektroonselt.

Arvestuses peavad kajastuma:

- selle rühma, kellele ravimeid/ravimsööta manustati, identifitseerimise andmed (näiteks: lindla 5. puuris asuvad linnud; vastavalt selleks eraldatud sektsioonis olevad linnud; kogu kari vms);
- kasutatud ravimi või ravimsööda nimetus ja manustatud kogus;
- andmed ravimi väljastaja (veterinaararsti või apteegi) kohta;
- ravimi manustamise kuupäev ja andmed manustaja kohta;
- veterinaararsti etteantud manustamisviis ja raviskeem;
- määratud keeluaeg.

Põllumajanduslinnu müügi või mõnel muul viisil võõrandamise korral sellisel ajal, mil ravimite kasutamise tõttu keeluaeg, peab loomapidaja edastama sellega seonduvad andmed uuele loomapidajale.

VTA kodulehelt on leitavad [juhised](#) loomakasvatajatele veterinaararsti päeviku pidamiseks. Üks ravimiarvestuse soovituslik vorm on alla laaditav [PMA kodulehelt](#). PMA soovituslikku vormi kasutusele võttes, peaks läbi lugema ka VTA juhised, et kindlasti kõik mõlema ametkonna poolt nõutu kirja pandud saaks.

Statistikaaruannete ja raamatupidamise ülevaadete tarbeks peavad mõned loomapidajad jooksvat numbrilist arvestust selle kohta, mitu looma kuu jooksul sündis või osteti, mitu karjast välja läks. Karjast välja läinud loomade puhul peetakse eraldi arvestust müüdud ja hukkunud/kadunud loomade kohta. Üks võimalik soovituslik loomade arvulise arvestuse vorm on [PMA kodulehel](#).

Soovitav on tutvuda VTA kodulehel oleva kodulindude [kasuliku juhistekoguga](#).